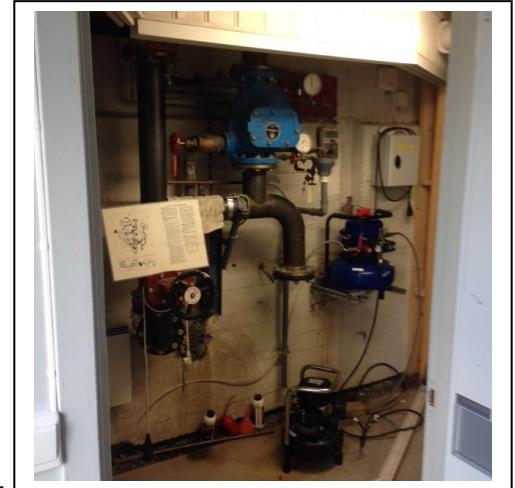

Årsmelding for kulturminneprosjektet Tollerodden 2016, Kirkestredet 9, Larvik.

Kjære venner av Tollerodden!

Å spre kulturminneglede og kompetanse til nye generasjoner er et av kjernemålene til Tolleroddens Venner. I 2016 inviterte vi 200 femteklassinger fra nabokommunene til en opplevelsesdag på Tollerodden. Prosjekt "Kulturbuss" i Sparebankstiftelsen DNB spanderte klassetur med buss. Kulturskrinet i Larvik besøker oss hvert år med alle femteklassene, ca 500 i tallet!

"Kulturminneparken Tollerodden". Stiftelsen Tollerodden tar et historisk helhetlig grep på husets nærliggende kulturmiljø. Nordvest-hagen med håndhugget stein fra 1700-1800-tallet, brostein fra Kongegata og gravrammer fra Undersbo håper vi vil glede generasjoner. Gjenbruk er tingen!

2016 ble året for en total renovering og nyanskaffelser i husets brannovervåkningssystemer. Sprinkleranlegget fra 1970 takket for seg og ble byttet ut med nytt vanntåkeanlegg i både sidefløy og det historiske huset. Stiftelsen UNI, Larvik kommune og en solid egenkapital gjorde dette mulig!

Prosjektet "**Nytt liv til vår egen kultur og historie**" skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2016 var igjen et godt år for restaureringen av Tollerodden. Nå ser vi "lys i tunnelen", Nordvest-hagen venter på blomstring, "kulturminneparken" er et yndet sted for alle aldre, og plan og finansiering av restarbeider i huset er snart på plass. Takk til Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI. Antall besøkende, brukere og samarbeidspartnere øker jevnt. Det stimulerer oss frivillige til fortsatt innsats.

**"Viktig å ikke la tanken på målet få overskygge gleden ved å være underveis" -
"Pedagogen"**

Takk til dere som besøker oss, oppmuntrer, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlige og private, som tar vel imot og gir støtte til kulturminnet Tollerodden. 2016 viser at fortsatt innsats og smarte løsninger gir verdifulle synergier for prosjektets realisering!

*Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder*

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer: 980 287 173.

Bankgiro: 1594.17.21130. www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorerklæring, og gave- og dugnadsdokument.

1 Innledning

Stiftelsen Tollerodden har restaurering og drift av Kirkestredet 9 i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en slik løsning sammen med Larvik kommune. Huset hadde over lengre tid stått tomt, og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle "det nærliggende kulturmiljøet", forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset som endte i en NIKU-rapport. Bygningsantikvar David Brand utarbeidet en rapport i 1999. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar som styrker antakelsene både om husets opprinnelse, og også dekorer og interiørers verdier. Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667-68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten. Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmennyttig formål, og styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnets uttrykk, slik at det på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet. Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen **vern gjennom bruk** og mottoet **"Nytt liv til vår egen kultur og historie"**.

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. I arbeidsdokumenter er fase I merket "tilpasningsbygget". Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer er ferdigstilt i 2003. Sidebygget ble i 2016 knyttet opp til det nye vanntåkeanlegget i huset.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/18, har fått betegnelsen "Det historiske huset". Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har vedtatt en helhetlig plan for restaureringen. På tross av forskning og antikvariske utredninger må noen beslutninger tas underveis. Praksis har vist at det stadig dukker opp nye funn som må tas hensyn til i både hus og park. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016-20 vil prosjektet også gjelde tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det engang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Kulturminnet "Krabbedammen" fra 1860-70-årene er også et viktig element som arbeides inn i utomhusplanene i prosjektet.

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2016.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og billedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles en restaureringslogg som er tilgjengelig elektronisk og i papirutgave i huset.

Stiftelsen vil selv publisere prosjektet når huset står ferdig restaurert.

I 2014, 2015 og 2016 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene vil gå i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og utleie av arealer i store deler av første og annen etasje. I 2015 startet arbeidet med å utvikle et større kontorlokale og møtelokale i annen etasje. Dette arbeidet fortsatte i hele 2016. Ulike organisasjoner og Larviks befolkning skal ha mulighet til å nytte huset i tråd med allmenne interesser.

DIALOG MED GRUNNEIER OG VERNEMYNDIGHETER: Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand. Parken, badeplassen Tollerodden og et maritimt historisk senter vil få en vesentlig plass i et slikt framtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Larvik Museum, Sjøfartsmuseets Venneforening, Larvik Havn og Frithjof II-miljøet. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havnen Skottebrygga og å gjøre Colin Archers tidligere virke mer synlig. Stiftelsen ser dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det overordnede målet for stiftelsen er å videreutvikle området ut fra en maritim historisk tilnærming. Prosjektets retning kan angis i arbeidstitel "Kulturpark fra Herregården til Tollerodden", hvor byens unike barokkbygninger, gateelementer og områdets maritime historie kan tydeliggjøres sammen med grevskapshistorien.

NORDVEST-HAGEN, TUNET og OFFENTLIGE TOALETTER i Tollerodden-parken: Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner har med midler fra "Kaffekassa" gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt "tun" gjenstår to vesentlige elementer - inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning. Rekonstruksjon av Nordvest-hagen medio 1800 er fullført i 2016. Som andre delprosjekter i vår virksomhet er også Nordvest-hagen finansiert i et samarbeid med flere parter. Sluttrapport er sendt den største gavegiveren Sparebankstiftelsen DNB. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som nå er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet, kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Da tiltaket var til politisk behandling i Larvik kommunes politiske organer, var vedtaket enstemmig.

Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie, og holde et øye med kommunens utvikling av bla. "Krabbedammen" (1870). Innspill til restaurering og bedret bademiljø for de minste er under utvikling ved meldingsperiodens slutt.

Venneforeningen fikk i 2014 utarbeidet en artsoversikt over parkens planter og trær som gir retning om utforming sammen med innspill fra kulturvernmyndighetene og Larvik kommune. Denne blir tatt med i det videre arbeidet i parken

1.3 Prosjektprosess og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektets helhet og enkeltdeler. Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet fra 2016. Styret har oppnevnt en byggekomité. Dens fullmakter er nedfelt i eget styrevedtak. Stiftelsens leder eller nestleder møter på komitémøtene. Det har imidlertid vist seg i 2016 at byggekomiteens mandat er klart for opphør da de viktigste beslutninger om ferdigstilling av huset nå er på plass. En ny organisering av ledelse av restarbeid er under utvikling. Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Dette fortsetter til huset er ferdigstilt. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven.

Prosjektet kjøper prosjektledelse og teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Styreleder inngår avtaler og tegner rammeavtaler sammen med nestleder. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer etter råd fra restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 315/16), engasjert styreleders enmannsfirma til nødvendig prosjektledelse. Leder kan levere faktura for utforming og oppfølging av bla. søknader og bestemte drifts- og utviklingsoppgaver. Dette for å holde tempo i prosjektet og ivareta kvaliteten i finansieringsarbeidet. En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet blir stadig mer komplisert, og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektens utvidede formål (se punkt 3.1 og vedlegg I). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008 en hus- og arrangementskomité som holder tråden i prosjektet "hus i bruk under restaurering". I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen sitter Ellen Midtvik, Kari Haagenen, Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2016.

2 Hovedbidragsytere 2016, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Vi har løpende samtaler med virksomheter i privat sektor som bærer frukter. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale garantier. I 2007-16 og 2016-20 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stødig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent for fjortende år på rad viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- i 2016 og framover. Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private gavefond, Stiftelsen UNI og Sparebankstiftelsen DNB. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2016 og 2017. At kommunen viser unik interesse er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid.

Solide donasjoner fra Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår. Overføringen av sluttkapitalen fra Legatet for Larvik bys vel (opprettet i 1894) til Stiftelsen Tollerodden har gått inn i finansieringen av Nordvest-hagen. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Overskuddet etter en "strategisk opptrappingsplan"

for promotering via dugnad er fremdeles en god inntektskilde og sikrer andelen egeninnsatsmidler og alle løpende driftsmidler.

Tolleroddens Venner, Bravida A.S, EM Solution AS og Jotun AS har i 2016 bidratt med en anelig sum til bygningsmaterialer, innredning og utstyr. I 2016 har andelen profesjonelle gaver gått noe ned da hovedtyngden av utstyr nå er på plass.

En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de tre siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt byggvedlikehold utgjør ca kr 300 000,- per år.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminnegleder!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeidsglede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier

"Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet, og gjør derfor et sjeldent vedtak ved å bevilge ytterligere midler til et prosjekt vi tidligere har vært inne med betydelige midler i."

Takk også for de mange brukerne som velger Tollerodden til sine selskaper, minnestunder, ledermøter, firmabegivenheter og andre arrangementer. De mange godord gjennom året i gjesteboka kan ikke måles i penger!

"....takk for at jeg fikk feire min 70 års dag i så fine omgivelser, med det beste av frivillige som gjorde det hele til en stor opplevelse. Nydelig mat og drikke, og VAKRE dekkede bord. A. Ekeberg 2016."

2.1 Styrket egenkapital

I tråd med revisors anbefalinger føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte. Egenkapitalen har i perioden økt fra kr 20 765 669,- til kr 22 213 245,- (anskaffelsesverdi), se regnskapsførte investeringer (vedlegg II). I tillegg er dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på kr 975 111,-, herav ikke regnskapsført verdi kr 905 888,- (se vedlegg I).

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore firmaer. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver.

Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats, 2.718 timer.

Dugnadstimenes verdi er satt til kr 200 pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I).

Det har vært utført daglig tilsyn med huset, enten av Per Thorstensen, Knut Alsaker eller Hilde Borgir. Dette tilsynet er ikke nedtegnet i gave- og dugnadsdokumentet.

3 Stiftelsens styre

Styret består etter vedtektsendring i 2015/16 av fem representanter og to varamedlemmer.

Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for fire år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Den nye stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015.

Styrets sammensetning fram til 02.03.2016

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir
Nestleder:	Knut Alsaker
Styremedlem/sekretær:	Ingjerd Beate Nyhus Larsen, Larvik kommune
Styremedlem:	Jan Ludvig Werner
Styremedlem:	Anne Holmsen

Personlige varamedlemmer etter ovenstående liste:

Aud Sønderland
Tove M. Seierstad
Øyvind Bakken
Solveig Herre, Larvik kommune
Tore Hansen

Anne Holmsen ble takket for en solid innsats for Stiftelsen Tollerodden gjennom styreverv i 12 år. Larvik kommunes representanter Ingjerd Beate Nyhus Larsen og Solveig Herre gikk av etter nyvalg i kommunestyret i Larvik.

Styrets sammensetning fra 02.03.2016

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir
Nestleder:	Knut Alsaker
Styremedlem/sekretær:	Ingjerd Beate Nyhus Larsen
Styremedlem:	Jan Ludvig Werner
Styremedlem:	Turid Bergene, Larvik kommune

1. varamedlem Øyvind Bakken
 2. varamedlem Tove M. Seierstad
- Torhild Utklev, Larvik kommune, personlig varamedlem for Turid Bergene

Regnskapsfører: Regnskapskontoret Torstrands Torg.

Revisor: Ernst & Young ved statsautorisert revisor Hans Georg Skuggedal.

Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for forvaltningsrevisjon.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturellt virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

Forøvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsen formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2016 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt seks møter (nummerert 76,77,78,79,80 og 81). Saksnummer fra nr 312 til nr 325, dvs 13 saker. Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og "hus i bruk".

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer, men fra 2016 registreres styrearbeidet som gave, pr time kr 250,-.

Stiftelsen har journalført dokumenter fra nr 7049 til nr 7411, dvs 362 dokumenter i 2016.

Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte prosjektlederoppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør det 248 timer som utgjør kr 225 680,- eks mva.

3.2 Styret har behandlet 13 saker, her nevnes noen:

Budsjett 2017, årsberetning og regnskap 2016, dugnadsdokument 2016 og "hus i bruk" våren og sommeren 2016. Styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2016.

Aktivitetsprosjektet "Ta den lek og la den vandre gjennom Tolleroddens historie" i samarbeid med Larvik barne- og ungdomsteater. Konsekvenser av ny valgordning i Stiftelsen Tollerodden.

Stiftelsen Tolleroddens eierinteresser i utviklingen av indre havn; høring igangsettelse av detaljert reguleringsplan for Larvik gjestehavn. Utvidelse og revisjon av husets vanntåkeanlegg (brannberedskap). Søknader til Stiftelsen UNI og Sparebankstiftelsen DNB som oppfølging av planen Kulturminneparken Tollerodden i indre havn, Larvik - en helhetlig tilnærming og satsingsområder 2016-20. Konkretisering av punkt 3.3. Reetablere et historisk senter knyttet til Colin Archers liv og virke. Etablering av idégruppe.

3.3 Bygge- og restaureringskomité

Komiteen har bestått av: Per Thorstensen (leder), Kåre Sandboe (sekretær) og Solveig Herre. Restaureringsansvarlig Finn Christiansen innkalles til møtene.

Hilde Borgir møter som styrets representant uten stemmerett, men med informasjons- og oppfølgingsplikt. Etter en helhetsvurdering, gjort av komiteen, om behov for fortsatt å ha en byggekomite, valgte komiteen å be styret om en forenklet ledelsesform for gjenstående arbeider. Det er ikke avholdt formelle byggekomitémøter i 2016. Gjennomførte arbeider, se punkt 4.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2016 var det ca 2.000 mennesker i parken i et forrykende regnvær, noe som gjorde at arrangementet ble avsluttet ved båltenningen kl 2030. Vi har hatt sommeråpent hus med enkel lunsjkafé (30 dager) og mange private historiske aftener, jubileer og firmaarrangementer. "Ta den lek og la den vandre gjennom Tolleroddens historie" i samarbeid med Larvik barne- og ungdomsteater ble en parkdag for hele familien i historisk tegn, med tablåer av forfatter Erling Pedersen og tidsriktige kostymer utlånt av Larvik barne- og ungdomsteater. Venneforeningen stilte med alt fra dugnadsfolk til båtbyggere og ivrige seilere på Krabbedammen.

Larvik Barokk-festival ble arrangert 12. og 13. august. Tollerodden hadde fullt hus med "et musikkinspirert barokkmåltid". Musikkinnslaget i stuene i 2016 var "Napoleons gitar", etterfulgt av midnattskonsert med Edvard Grieg Kor fra Bergen i Larvik kirke.

Våren 2016 gjennomførte dugnadsvertene Knut Alsaker og Per Thorstensen "Arkitektur i Kirkestredet, Tollerodden, og innføring i gamle håndverksteknikker" for 520 femteklassinger for

kulturskrinet i Larvik kommune. Nytt av året var også en invitasjon til utvalgte skoler i våre nabokommuner Sandefjord, Porsgrunn og Bamble. Ca 200 femteklasser ble busset inn til en opplevelsesdag på Tollerodden knyttet til læreplanens målsettinger. Sparebankstiftelsen DNBS "kulturbussprogram" gjorde dette mulig. Venneforeningen og Stiftelsen Tollerodden deltok også aktivt i prosjektet Løft Larvik, "folkefesten" 11. juni. Det var full park flere ganger i løpet av festdagen.

Det var også et stort arrangement inne og ute da tunets julegran ble tent. Langt over 400 personer besøkte oss. Barokkstua og Framsalongen er tatt i bruk som arena for julefortellinger for de minste. Det har vært 2.637 besøkende på **guidet husvandring** i løpet av året. Dette er noe færre enn i 2015 siden huset var stengt for arrangementer fra oktober og ut året. Sommeråpen kafé hadde rekordmange besøkende. Marys Jasstrio takkes igjen for fine jasskvelder med lune toner gjennom året.

Mange frivillige foreninger og organisasjoner, bla. Larvik Arbeiderparti, Kristelig Folkeparti, Round Table, NIKU, Vestfold fylkeskommune og mange private benytter Tolleroddens stuer. Vi har også hatt besøk av flere elevgrupper fra Thor Heyerdahl videregående skole, Færder videregående skole og Høgskolen Sør-øst.

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført i samarbeid med Per Thorstensen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt. Det er også inngått årskontraktkontrakter innen både VVS, brannsikring og el-systemet.

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

I meldeperioden er filmen "Nytt liv til vår egen historie: Tollerodden, prosjekt restaurering og aktiviteter" laget. Filmen er lagt ut på www.youtube.com og er sett 910 ganger ved årsskiftet. Filmen er produsert av filmmaker Erik Jacobsen, Tønsberg. Ellers i perioden har prosjektets markedsføring i hovedsak bestått av åpne dager i forbindelse med ulike arrangementer, Kulturskrinet, flere brede artikler i Østlands-Posten, magasinet Vakre Hjem og NRK Østlandssendingen.

Østlands-Posten har også i 2016 laget flere saker:

Utenbys besøk på Tollerodden - utenbys elever besøker Tollerodden. Larvik barokk-festival på Tollerodden. Flott modellgave til Stiftelsen Tollerodden - Bjørn Hansen fra Bærum donerte en modell av redningsskøyta RS NO.1. Colin Archer. Restaurert for 34 millioner, sommerposten ØP, Vær ingen hindring - Sankthansaften. Sesongslutt på Tollerodden-sommer. Koselig tidsreise på Tollerodden - lystig lek og lærdom, stor oppslutning om familiesøndagen på Tollerodden. Flott fest på flott arena - folkefesten på idylliske Tollerodden. Sans for Tollerodden - Dagfinn W. Ellefsen gir bort redigeringshonoraret for boka "Vi hadde ikke data - vi lekte i gata". Tradisjonsrik julegrantenning på tunet. Skal helst ikke brukes - revidert og utvidet vantåkeanlegg i hele kulturminnet.

Det ble lagt ned et betydelig lobbyarbeid mot kommunestyret i forbindelse med kommunens budsjettbehandling.

For sjette gang markedsførte prosjektet seg med en egen brosjyre om sommerens aktiviteter som ble spredd ut i byen. www.tollerodden.no - utviklingen av hjemmesiden fortsetter kontinuerlig. Tolleroddens hjemmeside er vedlikeholdt av Elizabeth Norris og Hilde Borgir.

På Vestfold fylkeskommunes nettsider om kulturarv oppdateres Tollerodden årlig. Det legges jevnlig ut nyheter på facebook. Det ble også laget flere artikler til nettsidene til Sparebankstiftelsen DNB.

4 Prosjekterings- og restaureringsplaner

Status prosjektering: I Tolder Kjærulfs sengekammer er de viktigste delene av arbeidet gjennomført, inklusiv maling og belistning. Sluttrapport er sendt Vestfold fylkeskommune. 40% av restaurerings- og rekonstruksjonsarbeidet i annen etasje gjenstår. En ny gjennomgang av restarbeider innomhus er ferdig og danner grunnlag for arbeider i 2017. Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt "inngangen fra Kirkestredet". Arbeidet er finansiert og påbegynt i beretningsperioden. Sikringsarbeidet i huset (brannsikring/varsling, tyverisikring, alarmsystemer med plantegninger), en helhetlig gjennomgang er gjennomført. Det arbeides videre med en gjennomgang av personsikkerhet ved framtidig utleie/bruk av arealer. Delprosjekt revisjon, utvidelse og fornying av husets brannslukkingssystem er gjennomført. Delprosjekt utvendige tak - tak er besluttet restaurert. Det skal tilbakeføres til 1700-tallet med håndglasert, sort tidsriktig stein. Den sorte steinen ble tatt av Tolleroddens tak så sent som i 1970-årene.

Ved slutten av beretningsperioden startet et nytt idéutviklingsarbeid knyttet til 4-års-planen "Kulturminneparken", punkt 3.3, markering av Colin Archers liv og virke på Tollerodden. 4-års-planen er i hovedsak finansiert av Sparebankstiftelsen DNB og frivillig innsats.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift

Ombygging av vanntåkeanlegget, revisjon og utvidelse ledet av styret

Det vesentligste av bygge- og restaureringsarbeidet i 2016 har vært revisjon og utskifting og fullt utbygget vanntåkeanlegg i hele bygningen. Arbeidene er levert av VEKOS AS, Larvik. Det er inngått nye sørvisavtaler med samme firma.

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av EM Solution AS, Larvik.

Ferdigstillelse av rom 104 Sengekammer

Mallearbeidet er fullført i 2016. Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer, tidsriktig 1730-årene. Prosjekteringsarbeidet er påbegynt.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er påbegynt og vil fortsette i hele 2017.

Utvendig vedlikehold: Sidebygget er malt to ganger. Vinduer og dører er også pusset opp.

Innvendig vedlikehold: Gulvene i Marys stue er lakkert, og vinduer i kjøkken er malt.

På sørsiden er planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet klare. Planen er å igangsette tiltaket høsten 2017. Arealet er også adkomst til friområdet.

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat, Opplev Larvik, Thor Heyerdahl Institute, Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik barne- og ungdomsteater, Marys jasstrio, Bratsberg Amt Jazzorkester, Larvik kommune, kulturetaten og plan- og byggesak, Frammuseet, Norsk Folkemuseum og Larvik Barokk vært av meget stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og økt egenkapital i perioden 2000-2016

År	egenkapital	økt egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
			Totalt kr 13 470 115

Egeninnsatsen i 2016 er dugnad samt ikke regnskapsførte gaver kr 975 111,-, verdi totalt kr 13 470 115,-.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger, krever et skarpt fokus på likviditetsstrømmen. Uten Larvik kommunes "frie" midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet. Solide gaver fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt i 2016, uttak 2017, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte antikvariske arbeidene og restaureringen inne og ute fortsetter. Prosjektet har i perioden ikke faste ansatte, heller ikke en daglig leder, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden, se vedlagte gavedokument. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet ligger ved i sin helhet sammen med revisors beretning. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 4 219 019,-. Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieutgifter er ført som inntekter. Anleggsmidlene er pålydende kr 22 217 824,-, en økning på kr 1 445 286,-. Årets overskudd er i sin helhet lagt til egenkapitalen.

Stiftelsen Tolleroddens årsmelding 27.04.2017

Hilde L. Lindhjem Borgir
leder

Knut Alsaker
nestleder

Jan Ludvig Werner
styremedlem

Ingjerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

Turid Bergene
styremedlem

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2016 Etter regnskap, egeninnsatsdokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komm.,Vestfold f.k. Norsk Kulturminnefond og Riksantikvaren	kr	9 800 000,00
Private bidrag, bl.a.Stiftelsen UNI, Sparebankstiftelsen DNB, Tolleroddens Venner og overskudd promotering.	kr	18 210 000,00
Egeninnsats, dugnad, gaver, ikke regnskapsført dokumentert	kr	13470 000,00
Sum bidrag/investert 2001 – 2016, tilnærmet	kr	41 556 000,00

